

İcraçı direktor: Azərbaycan-Pakistan özəl sektor tərəfdaşlıqlarının təşviqi investisiyaların artmasına kömək edəcək - MÜSAHİBƏ

Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması müxtəlif dövlətlərlə münasibətlərə müsbət təsir göstərir, onları strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə qaldırır. Bu ölkələrdən biri də Azərbaycanın sıx dostluq və qardaşlıq əlaqələri olan Pakistandır. İkitərəfli əlaqələr siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə fəal inkişaf edir.

Ötən həftə Prezident İlham Əliyevin Pakistana olan dövlət səfəri ölkələr arasında strateji tərəfdaşlığın möhkəmləndirilməsində mühüm addımdır. Səfər çərçivəsində əməkdaşlığın müxtəlif sahələrini əhatə edən bir sıra sənədlər imzalanıb, Pakistan liderləri ilə ikitərəfli görüşlər keçirilib. Azərbaycan ilə Pakistan arasında qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi hər iki dövlətin milli maraqlarına cavab verir. Çünki rəsmi Bakı və İslamabad arasında strateji dialoq onların dünya və regional arenalarda, bütün Avrasiya geosiyasi məkanında təsirini gücləndirməyə kömək edir.

Mövzu ilə bağlı AZƏRTAC-ın suallarını Pakistanın Qlobal və Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin (CGSS) icraçı direktoru Xalid Teymur Əkrəm cavablandırır.

- İyulun 11-12-də Prezident İlham Əliyev Pakistanda səfərdə olub. Səfərin nəticələrini necə qiymətləndirirsiniz və bu səfər ölkələr arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafına necə təsir edəcək?

- Prezident İlham Əliyevin Pakistana səfəri ikitərəfli əlaqələrin möhkəmləndirilməsində mühüm mərhələ oldu. Ticarət, texnologiya və turizm sahələrində əsas sazişlərin imzalanması iqtisadi əməkdaşlığın artırılmasına yönəlib. İkitərəfli investisiyaların 2 milyard dollara çatdırılması öhdəliyi əhəmiyyətli qarşılıqlı artım potensialını vurğulayır. Bu səfər texnoloji mübadilə və turizmin inkişafına təkan verir, Azərbaycan və Pakistan arasında güclü iqtisadi tərəfdaşlığı təşviq edir.

- Rəsmi Bakı ilə İslamabad arasında iqtisadi əlaqələrin hazırkı səviyyəsini necə qiymətləndirirsiniz?

- Bakı ilə İslamabad arasında iqtisadi əlaqələrin hazırkı səviyyəsi sabitdir və sürətlə inkişaf edir. Azərbaycan və Pakistan arasında ticarət dövriyyəsi iki dəfədən çox artaraq 2020-ci ildəki 13,283 milyon dollardan 2022-ci ildə 28,1 milyon dollara çatıb, 2023-cü ildə isə 100 milyon dolları ötüb. Pakistan dünyəsi üçün xüsusi qaydaların tətbiqi qərarı ikitərəfli ticarəti artırmaq istəyini əks etdirir. Preferensial Ticarət Sazişi və Tranzit Ticarət Sazişi başa çatdıqdan sonra hər iki ölkə ticarətini liberallaşdırmaq və genişləndirməkdə davam edir. Proqnoz nikbindir, bu da iqtisadi əməkdaşlığın yaxşı perspektivlərindən xəbər verir.

- Prezident İlham Əliyevin Pakistana səfəri zamanı bir sıra mühüm sazişlər və anlaşma memorandumları imzalanıb. Bunlar ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişaf səviyyəsinə necə təsir edəcək?

- Prezident İlham Əliyevin Pakistana səfəri zamanı müxtəlif sektorlar, o cümlədən ticarət, turizm, elm və texnologiya, mədəni mübadilə sahələrində 15 mühüm saziş və anlaşma memorandumu imzalanıb. Bu sazişlər Azərbaycan və Pakistan arasında strateji tərəfdaşlığı əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirəcək və gücləndirəcək. Onlar güclü tərəfdaşlıq nümayiş etdirərək gələcək əməkdaşlıq və birgə müəssisələr üçün möhkəm zəmin yaradır. Bu əməkdaşlıq iki ölkə arasında əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə, qarşılıqlı fayda üçün yeni imkanlar yaradacaq.

- Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif deyib ki, “məqbul və faydalı olan sahələrdə əməkdaşlığa, birgə sərmayəyə keçməyin vaxtı çatıb”. İqtisadiyyatımızın hansı sahələri Pakistanı maraqlandıra bilər?

- Baş nazir Şahbaz Şərif qarşılıqlı faydalı sahələrdə əməkdaşlıq və birgə investisiyaların zəruriliyini vurğuladı. Əsas sektorlara enerji, kənd təsərrüfatı, informasiya texnologiyaları və infrastruktur daxildir. Hər iki ölkənin liderləri arasında aparılan geniş tərkibli danışıqlar ticarətin genişləndirilməsi, investisiyaların təşviqi və yeni imkanların araşdırılmasına diqqət yetirməklə ikitərəfli münasibətlərin yaxşılaşdırılmasına yönəlib. Hər iki ölkə iqtisadi əlaqələri dərinləşdirməyə və strateji əməkdaşlıq vasitəsilə qarşılıqlı rifaha nail olmağa sadıqdır.

- Azərbaycan dünyə ixracı baxımından Pakistana böyük xidmət göstərib. İki ölkə arasında ticarətdə hansı mal növləri liderlik edir?

- Azərbaycan Pakistandan dünyə idxalını əhəmiyyətli dərəcədə dəstəklədi, onu 15 faizlik idxal rüsumundan azad etdi. İki ölkə arasında aparıcı ticarət malları arasında Pakistanın pambıq toxumları, meyvələr, idman malları və kimyəvi maddələr var. Hər iki ölkə növbəti onillikdə mütərəqqi və qarşılıqlı

faydalı əlaqələri inkişaf etdirməyə sadıqdır. Bu strategiya ticarəti genişləndirmək, mövcud əlaqələri gücləndirmək, birgə inkişafı və əməkdaşlığı təşviq etmək məqsədi daşıyır.

- Səfər zamanı tərəflər ikitərəfli ticarətin genişləndirilməsi barədə razılığa gəliblər, güzəştli ticarət sazişi imzalanıb. Bu saziş beynəlxalq ticarətdə tərəflərə belə sazişdə iştirak etməyən üçüncü ölkələrə nisbətən müəyyən üstünlüklər verir. Sizcə, tərəflər ticarət dövriyyəsinə artırmaq üçün hansı addımları atmalıdırlar?

- Ölkələr arasında Preferensial Ticarət Sazişi imzalandı. Bu sazişdə Pakistan və Azərbaycan qarşılıqlı faydalı layihələrə ikitərəfli investisiyaların 2 milyard dollara çatdırılması məqsədini vurğuladılar. Hazırkı 100 milyon dollardan ikitərəfli investisiyaların artırılmasına dair razılaşma inkişaf və tərəqqi yolunda irəliyə doğru müsbət addımdır. Ölkəmiz ticarət dövriyyəsinə artırmaq üçün bu yaxınlarda imzalanmış güzəştli ticarət sazişinin həyata keçirilməsinə diqqət yetirməlidirlər. Addımlara tariflərin aşağı salınması, gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi, logistika və nəqliyyat əlaqələrinin yaxşılaşdırılması daxildir. Özel sektor tərəfdaşlıqlarının və birgə müəssisələrin təşviqi də investisiyaların artmasına kömək edəcək.

- Səfər zamanı enerji, infrastruktur, rabitə və bir çox digər sahələrdə bir sıra layihələrə baxış keçirilib. Son illər ölkəmiz arasında hansı mühüm iqtisadi layihələr həyata keçirilib?

- Son illər Pakistan və Azərbaycan iqtisadi əməkdaşlıqda, xüsusilə enerji sahəsində mühüm irəliləyişlər əldə ediblər. "Pakistan LNG Limited" (PLL) və Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) mayeləşdirilmiş təbii qazın ilk yükünü 2023-cü ilin dekabrında uğurla çatdırıb. Hər iki ölkə həmçinin bərpaolunan enerji layihələrini və Pakistanda neft emalı zavodunun tikintisi ilə bağlı potensial əməkdaşlığı araşdırır. Hazırda Azərbaycan Pakistana neft-kimya məhsulları və karbamid gübrələri tədarük edir və bu ixracı genişləndirməyi planlaşdırır. Bundan əlavə, ölkələr ticarəti şaxələndirməyə, informasiya texnologiyaları, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və təhsil sahələrində əməkdaşlığı genişləndirməyə çalışırlar.

- Bu ilin noyabrında Bakıda keçiriləcək COP29-dan gözləntiləriniz nədir? Ölkəmiz yaşıl enerjinin inkişafı sahəsində necə əməkdaşlıq edə bilər?

- Bakıda keçiriləcək COP29 inkişaf etməkdə olan ölkələr, o cümlədən Pakistan üçün əlamətdar hadisədir. Baş nazir Məhəmməd Şahbaz Şərif Prezident Əliyevin rəhbərliyinə inamını ifadə edərək, iqlim məsələlərində mənalı nəticələr gözlədiyini bildirib. Pakistan ortaq fürsət və məsuliyyət kimi COP29-un Azərbaycanda keçirilməsini dəstəkləyir. Hər iki ölkə davamlı təşəbbüsləri təşviq etmək üçün yaşıl enerjinin inkişafı üzrə əməkdaşlıq edir. Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi etməkdə əldə etdiyi uğur Pakistanın qarşılıqlı nailiyyəti kimi qiymətləndiriləcək.